

1 of 1 DOCUMENT

Het Parool

12 juli 2014 zaterdag

Onvrede is breder dan Noord

SECTION: Het Laatste Woord; Blz. 38

LENGTH: 747 woorden

Veranderende buurten: Traditionele bewoners voelen zich niet meer thuis

De **onvrede** van de oude Noordeling en zijn ruk naar de PVV en SP ligt niet aan de buurt zelf en is geen specifiek probleem van Amsterdam-**Noord**. Er heerst een breed gedragen **onvrede**, ook in 'nette' buurten, schrijven Wouter van Gent en Fenne Pinkster.

In het artikel 'Witte arbeider uit **Noord** voelt zich verraden en bedreigd' berichtte Het Parool vorige week over **onvrede** onder bewoners in twee tuindorpen in **Noord**. Op basis van een onderzoek van Open Society Foundation schetst het artikel een beeld van oude Noordelingen die zich beklagen over hoe hun buurt verandert. De Open Society Foundation (OSF), die zich richt op het bevorderen van democratie en tolerantie, waarschuwt dat de **onvrede** zich lijkt te vertalen in politieke onverschilligheid of, erger, het stemmen op 'protestpartij' PVV. Het onderzoek is zorgvuldig uitgevoerd, maar in het zoeken naar verklaringen voor de **onvrede** onder langzittende bewoners wordt er veel nadruk op de buurt zelf gelegd en op de conflicten tussen oude Noordelingen en nieuwkomers - migranten en yuppen - die het hechte karakter van de buurt bedreigen.

Het beeld van een klassenstrijd is niet ver weg, maar hoewel **onvrede** soms een weg vindt in conflicten tussen groepen, zegt het weinig over de oorzaak. Zoals dagelijks in Amsterdam blijkt, kunnen bewoners met verschillende achtergronden prima in één stadsbuurt wonen, ook in de tuindorpen. Dus wat veroorzaakt **dan** de **onvrede** onder oude Noordelingen? Uit geografisch verkiezingsonderzoek weten we dat politieke meningen door twee dingen worden gevormd: met wie je praat en wat je om je heen ziet. Het OSF-onderzoek laat net als recent eigen onderzoek in Betondorp zien dat de Amsterdamse tuindorpen van oudsher een hechte gemeenschap vormen, maar dat langzittende bewoners hun alledaagse omgeving langzamerhand zien veranderen. Dat uit zich in de instroom van andere soorten bewoners en verschraving van voorzeningen.

De oorzaken hiervoor liggen niet in de buurt zelf, maar moeten worden gezocht in de veranderende rol van de overheid en woningcorporaties, die zich terugtrekken uit de wijk. Inmiddels gaat dat onder het motto van actief burgerschap en de participatiesamenleving, maar dit is al jaren bezig en weerspiegelt processen van schaalvergroting en neoliberalisering. Waar de wijkagent vroeger dagelijks in de buurt aanwezig was, zit die nu vaak op een groot politiekantoor verder weg. De bibliotheek is samengevoegd en bevindt zich elders in het stadsdeel. En buurtbeheerders van sommige corporaties hebben nu één keer in de week spreekuur in plaats van een kantoortje op locatie. Ook de verkoop van sociale huurwoningen heeft vaak weinig met de buurt zelf te maken: corporaties en stadsdelen hebben stadsbrede afspraken gemaakt over verkoop in de verwachting dat de woningen in tuindorpen vanwege hun aantrekkelijke architectuur goed verkopen.

Zo is de afstand tussen bewoners en publieke instanties letterlijk en figuurlijk toegenomen. Juist in tuindorpen, die ooit zijn ontworpen als zelfvoorzienende arbeiderswijken, zijn zulke processen misschien wel het sterkst voelbaar. Maar de oorzaken van **onvrede** liggen buiten de buurt: op het schaalniveau van de stad, de regionale woningmarkt en de samenleving. Dit weten bewoners ook. Het is tekenend dat zij partijen steunen die de verzorgende overheid van weleer propageren: PVV en SP. Dit moet **dan** ook niet worden gezien als anti-stem maar als stem vóór iets anders: meer bescherming voor de eigen groep (vaak de autochtone bewoner) en voorzieningen. In feite is dit normale politiek en niet anders **dan** een Mars der Beschaving tegen cultuurbezuinigingen.

Het is daarom belangrijk te onderstrepen dat de arbeidersbuurten opvallend zijn, maar zeker niet uniek. Andere buurten ondergaan dezelfde veranderingen en ons verkiezingsonderzoek laat zien dat PVV ook bovenmatig veel stemmen krijgt in keurige buurten met rijtjeswoningen in Nieuw-Sloten, Osdorp en Diemen. Hier spelen waarschijnlijk dezelfde ongenoegens als in **Noord** en Betondorp. Steun voor PVV en SP is meer **dan** protest en onredelijk chagrijn, en zeker niet alleen aanwezig in oude arbeidersbuurten.

Wouter van Gent

is sociaal geograaf en werkt als onderzoeker en docent aan de Universiteit van Amsterdam (UvA).

Fenne Pinkster

werkt als stadsgeograaf aan de UvA en doet onderzoek naar de alledaagse betekenis van buurten voor bewoners.

Een proteststem is geen anti-stem, maar een stem voor meer bescherming

LOAD-DATE: 11 July 2014

LANGUAGE: DUTCH; NEDERLANDS

GRAPHIC: Het Blauwe Zand in Tuindorp Buiksloot. De oorzaken van de **onvrede** liggen meestal buiten de buurt.

Klaas Fopma

PUBLICATION-TYPE: Krant

JOURNAL-CODE: Het Parool